

בתי המשפט

	093474/97 תמש	בית משפט לענייני משפחה
		מחוז תל אביב
02/09/2003 תאריך:		בפני: כב' השופטת טובה סיון
	אלמונית	בעניין:
התובעת	ד. רפואה	ע"י ב"כ עו"ד נ ג ד פלוני
הנתבע	י. ירקוני	ע"י ב"כ עו"ד

מיני-רציו:

* משפחה – גירושין – הסכם גירושין

* תקיפת תוקפו של הסכם גירושין

נפסק כי פסק-דין המעניק תוקף לפשרה שגובשה בין צדדים לסכסוך כלשהו (לאו דווקא בין בני-זוג) מתאפיין בשלושה: ביסודות החוזה, בכך שההסכם/החוזה הוא פרי פשרה בהליך שיפוטי, ובכך שההסכם/החוזה מקבל לבקשת הצדדים תוקף של פסק-דין, אם ביהמ"ש מוצא אותו ראוי ומאשרו. פשרה מבוססת על ויתור הדדי של צדדים להסכם הפשרה על מקצת מטענותיהם זה כלפי משנהו.

עוד נפסק כי ביהמ"ש לא יבטל הסכם פשרה אלא במקרים חריגים, שכן תכונה מרכזית של הסכמי פשרה היא הסופיות שלהם. בשל כך נקבע בהסכמי פשרה כי יש בהם הסדר סופי ומוחלט של הסכסוך בין הצדדים. קביעה כזו משקפת את ציפיותיהם של הצדדים להסכמי פשרה. לכן, יש צורך בקיומם של טעמים כבדי משקל אשר יצדיקו את המסקנה כי דין ההסכם להתבטל.

הרקע לעריכת הסכם גירושין הינו כי המערכת הזוגית והתא המשפחתי עומדים בפני פירוק, ופירוק זה מקבל ביטוי במסגרת ההסדרים השונים שאותם עורכים הצדדים ומגבשים, עד לעריכתו של הסכם הגירושין שבגדרו נקבעים הסדרי אחזקה, ביקורים, מזונות ורכוש. הוויתורים הם הדדיים וההיבט הרגשי נבלע ונטמע בזה הכלכלי. ביהמ"ש יאשר את ההסכם רק לאחר שמצא גמירות-דעת מלאה אצל שני הצדדים להסכם. לכן, להסכם ממון שכזה, אשר אושר ע"י ביהמ"ש עפ"י חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973, יש מעמד מיוחד לעומת הסכם פשרה רגיל.

פסק דין

א. ההליך

1. ביום 28/2/99 הגישה התובעת תביעה לביטול פסק-דין המאשר את הסכם הגירושין, הסכם עליו התמה ביחד עם הנתבע (בעלה לשעבר), ביום 15/6/98. ההסכם אושר וקיבל תוקף של פסק-דין.

2. הוראות ההסכם, שהינו הסכם גירושין כולל, הכולל את הנושאים הצריכים טרם פירוק התא המשפחתי (חלוקת רכוש, משמורת וסדרי ראייה, מזונות) שלובות זו בזו וכמפורט בס"ק י"ט שבו (להלן: "הסכם הגירושין").

3. בפרשת התביעה קא עסקינן, מציינת התובעת את עילותיה לביטול, עליהם היא חוזרת בתצהירה, בחקירתה, ובסיכומי בא-כוחה, והם כמפורט: בעת שניהלו הצדדים משא ומתן לקראת חתימתם על הסכם הגירושין, ערכו הצדדים בין השאר, התחשבות לגבי שווי נכסיהם. התובעת סמכה לטענתה, מחוסר ידיעה (ס' 6 א' לכתב התביעה) על מצגי הנתבע לגבי שווי אחזקותיו בחברות (לגביהם יפורט בהמשך).

לטענתה, הנתבע הציג בפניה, בשיחות בנוכחותה, ובנוכחות באי-כוחם של הצדדים (עו"ד רפואה, עו"ד גרינברג, ועו"ד מנדלסון) במהלך ניהול המשא ומתן ביניהם, לקראת חתימה על הסכם הגירושין כי שווי אחזקותיו לרבות מניות אופציות, וניירות ערך בשלוש החברות, אינו עולה על \$ 200,000 - \$ 300,000.

עוד, ולטענתה, הציג הנתבע בפניה מצג, ובאותה עת ובמהלך החודשים בהם ניהלו משא ומתן לקראת החתימה על הסכם הגירושין, כי מצב החברות בכי רע (ס' 6 ב' לכתב התביעה), וכי הנפקותיהן לציבור אינה מתאפשרת, ולא תתאפשר בשנים הקרובות. לאור מצג זה, והצהרותיו של הנתבע, הסכימה לתנאי הסכם הגירושין, ככל שהם מתייחסים לחלק הרכושי, אשר בו.

4. בפועל, ולטענתה, הונפקה חברת ויקון טלקומוניקציה בע"מ (להלן: "ויקון") בצרפת, בנובו מרשה, ביום 19/11/98, בשווי של 95 מיליון דולר לציבור, כאשר שווי אחזקות הנתבע לעת ההיא עמד על 3,2 מיליון דולר. לטענתה, לגבי חברה זו, כמו גם לגבי חברת אופטיבייס (להלן: "אופטיבייס") וכמו לגבי חברת ד.ר.מ.ה. (להלן: "ד.ר.מ.ה. או מדיהגייט") ההכנות להנפקות וכל הכרוך, הם לפחות במהלך 6 חודשים, קודם למועדי ההנפקה, כך שבסמוך לחתימה על הסכם הגירושין, ידע אף ידע הנתבע את הנתונים אשר התגלו לה מהעיתונות בדבר מצבן של החברות ושווין לקראת ההנפקות, ומשלא גילה את אוזניה אודות האמור, ועל-פי מצג השווא אשר הציג בפניה קודם חתימתה על הסכם הגירושין קמו לה עילות הביטול של הסכם הגירושין, וכפי שפורט בפרק 5 לסיכומי בא כוחה:

"האישור וההכרה כי ביטול ההסכם נעשה על-ידי התובעת כדין, מסתמכים על טעות ו/או הטעיה, ו/או עושק ו/או תרמית. כל אחד מאלה יש בהם כדי להביא לביטולו של חוזה שבין הצדדים לו, עפ"י תנאי סעיפים 14(א), 15, 18 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים") וסעיף 56 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

הנתבע הפר את חובת הגילוי החלה עליו, שבסיסה תום הלב שבסעיף 12 לחוק החוזים, ביוזעו את הטעות, עליה סומכת התובעת את גמירות דעתה בהתקשרות בהסכם זה, היטעה אותה בדרך הרמיה בה הלך. ניצל את חוסר נסיונה ומצוקתה והביא אותה לחתום על הסכם שתנאיו גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל". (ההדגשות כאן, ובהמשך, באם לא יצויין אחרת, אינן במקור, ט.ס.)

5. לסכום פרק זה: עילות הביטול מבוססות על עילות הטעות, הטעיה, עושק ותרמית: סעיפים 14(א), 18, 15 לחוק החוזים, כשהן נטענות ביחד עם נהול מו"מ בחוסר תום לב מטעם הנתבע, בשלב טרם חתימת הצדדים על הסכם הגירושין, ובמהלך ניהול המשא ומתן, שעל-פי הראיות נוהל כ-8 חודשים, ובטרם אושר ההסכם וקיבל תוקף של פסק-דין ביום 15/6/98.

ב. העובדות הצריכות לענייננו

6. הצדדים נישאו זל"ז כדמו"י ביום 12/2/85, ולהם שני ילדים:
ר. בת 16½ וד. בן 10 שנים.

7. בקיעים ראשונים בנישואי הצדדים, נבטו בשנת 1996, עת חתמו על הסכם בענייני ממון, אשר לא אושר, ומפאת חשיבותו יובא תוכנו להלן:

"שנערך ונחתם ברמת השרון ביום 27/6/96

בין

ד. ה. (הנתבע, ט.ס.)

מ. א. ה. (התובעת, ט.ס.)

הואיל וד. ומ., להלן "בני הזוג", הינם זוג נשוי כדמו"י החל מיום 12/2/85:

והואיל ובני הזוג מחזיקים ויחזיקו, בין בעצמם ובין באמצעות אחרים במניות ו/או אופציות ו/או ניירות ערך אחרים, ו/או בפירותיהם ו/או בכל זכות אחרת המוענקת מכוחם, להלן: "ניירות הערך", השייכים ו/או יהיו שייכים לבני הזוג בחלקים שווים;

והואיל: ובני הזוג מחזיקים ויחזיקו, בין בעצמם ובין באמצעות אחרים, בנכסים אחרים ו/או בכל זכות אחרת המוענקת מכוחם, השייכים ו/או יהיו שייכים לבני הזוג בחלקים שווים;

והואיל: ובני הזוג מעוניינים למנוע סכסוכים ומחלוקות סביב שאלת הבעלות בניירות הערך ו/או בנכסים האחרים, המשותפים לשניהם:

לפיכך הוסכם והותנה בין בני הזוג כדלקמן:

1. המניות ו/או האופציות ו/או ניירות ערך אחרים של החברות: **אופטיבייס בע"מ**, ויקון טלקומוניקציה בע"מ, **D.R.M.H. HOLDINGS LTD.** (**ד.ר.מ.ה. אחזקות בע"מ**), **MEDIAGATE LTD, DRAMA, HOLDINGS**, **B.V.M.** (מדיהגייט בע"מ) הרשומות על-שם ד., ופירותיהם, לרבות הזכויות שנובעות ו/או שינבעו מהן, שייכים בחלקים שווים לד. ולמ., ומניותיה של מלכתה מוחזקות בנאמנות על-ידי ד. (להלן: חברות "אופטיבייס" ו"ויקון" "דרמה" או "מדיהגייט").

2. המניות ו/או האופציות ו/או ניירות ערך אחרים של החברות: אופטיבייס בע"מ, ויקון טלקומוניקציה בע"מ, הרשומים ע"ש מ., ופירותיהם, לרבות הזכויות שנובעות ו/או ינבעו מהם, שייכים בחלקים שווים לד. ומ., ומניותיה של ד. מוחזקות בנאמנות על-ידי מ..

3. כל המניות ו/או האופציות ו/או ניירות ערך אחרים, אשר יהיו רשומים על שם ד. ויוחזקו על-ידו, בין באמצעותו ובין באמצעות אחר, במהלך תקופת

הנישואין, ופירותיהם, לרבות הזכויות שנובעות ו/או שינבעו מהם, יהיו שייכים בחלקים שווים לבני הזוג, ומניותיה של מ. יוחזקו עבורה בנאמנות על-ידי ד..

4. כל המניות ו/או האופציות ו/או ניירות ערך אחרים, אשר יהיו רשומים על שם מ. ויוחזקו על ידה, בין באמצעותה ובין באמצעות אחר, במהלך תקופת הנישואין, ופירותיהם, לרבות הזכויות הנובעות ו/או שינבעו מהם, יהיו שייכים בחלקים שווים לבני הזוג, ומניותיו של ד. יוחזקו בנאמנות עבורו על-ידי מ..

5. במהלך תקופת הנישואין לא תתערב מ. בניהול השוטף של אף אחת מהחברות הנ"ל, שניירות הערך שלה בבעלותה או יהיו בבעלותה.

6. במהלך תקופת הנישואין לא תעשה כל דיספוזיציה במניות ו/או באופציות ו/או בניירות הערך האחרים הנ"ל ו/או בנכסים האחרים, ו/או בפירותיהם, ו/או בזכויות הנובעות מהם, כפי שיפורט לעיל, אלא בהסכמה משותפת ומפורשת של שני בני הזוג.

7. כל הנכסים שנצברו ו/או יצברו בתקופת הנישואין, לרבות מתנות, ירושות, פיצויים ותגמולים מכל סוג ומין שהוא, שייכים לבני הזוג בחלקים שווים, ואין כל משמעות קנינית לעובדה שרכוש מסוים רשום או יהיה רשום על שם אחד מבני הזוג, באשר בני הזוג מסכימים כי כל אחד מהם רשאי להחזיק בנאמנות בחלקו של האחר בנכסים המשותפים.

ולראיה באנו על החתום

(-)

(-)

(להלן: "ההסכם")

8. בשנת 1997 הגישה התובעת 3 תביעות לתיק המשפחה.

בתמ"ש 93470/97 - תביעה לפסיקת מזונות.

בתמ"ש 93431/97 - תביעה לקביעת משמורת הקטינים אצלה.

בתמ"ש 93472/97 - תביעה לשמירת זכויות, עפ"י ס' 11 לחוק יחסי ממון.

תביעות אלו לא נדונו.

לתביעה לשמירת זכויות צירפה התובעת מסמכים בקשר ואודות החברות (אופטיבייס, ויקון וד.ר.מ.ה.), בהקף נרחב ביותר, אשר לימים התברר, כי נאספו על-ידיה אחד לאחד, והועברו בקלסרים לבית חברתה הטובה הגב' סוקול (ראה עדותו של מר סוקול בעלה לשעבר של הגב' סוקול מיום 18.5.00).

9. ביום 24/5/98 וכשלושה שבועות טרם חתימת הצדדים על הסכם הגירושין, הוגשה על-ידי התובעת תביעתה הרביעית בתמ"ש 93473/97, ועניינה: "תביעה רכושית למחצית רכוש, לרבות אחזקות הנתבע וזכויות בחברות (להלן: "התביעה הרכושית")."

בסעיף 4 לכתב התביעה הרכושית מציינת התובעת, כי בעידודה, ובעזרתה החל הנתבע לעסוק ביזמות, בהקמת חברות היי-טק שונות, ובפיתוחן הטכנולוגי, וכפי שציינה, היא כעורכת דין במקצועה, והוא כמהנדס חשמל במקצועו.

בתביעה רכושית זו, מפרטת התובעת ומציינת כי למרות היותם של הצדדים שותפים בכל, הרי שמתוך נוחות, נרשמו מניות החברות בהן מחזיק הנתבע, בשם הנתבע בלבד, ועל שמה, באחזקות מזעריות בלבד.

התובעת מפרטת (3 שבועות טרם החתימה על הסכם הגירושין) בפירוט מלא את מספרן וסוגן של המניות המוחזקות על-ידי הנתבע וגם בעבורה, בנאמנות (ס' 6 לכתב התביעה).

כבר בתביעה הרכושית (3 שבועות טרם החתימה על הסכם הגירושין) טוענת התובעת כי בעלה כשלוח ונאמן מטעמה, ביצע פעולות בחברות, מבלי לקבל את הסכמתה מראש, ומכל מקום, מפעולות אלה מגיעה לה המחצית, ומכוח ההסכם (הסכם 1996, ט.ס.).

דהיינו, התובעת בעת ההיא, קודם חתימתה על הסכם הגירושין, מודעת היטב לטיב החברות, ומהותן, כחברות היי-טק, סוג החזקות של הנתבע והיקפן בחברות, ומציינת שאין לה כל אמון בנתבע, ועותרת לחלוקה שוויונית של החזקות בין הצדדים. כל זאת בשלב ניהול המשא-ומתן בין הצדדים.

10. בסעיף 9 לכתב התביעה מפרטת התובעת את פעולותיו של הנתבע, אשר לטענתה, הבריח ממנה את זכויותיה הכספיות, מכוח ההסכם, מעל באמונה, מכר כ-150,000 מניות המוחזקות על-ידו בחברת ויקון, בתמורת 225,000 דולר ארה"ב, כאשר התמורה כולה הושארה אצלו, ומבלי שתקבל לידיה את המחצית. כעולה מההסכם, הסעד המבוקש על-ידה בסעיף 11, ודוק: שלושה שבועות טרם חתימתה על הסכם הגירושין הינו: לחייב את הנתבע ולהורות לו להעביר לזכותה:

"**מחצית מאחזקותיו וזכויותיו של הנתבע בחברות: אופטיבייס בע"מ ח.פ. 8-003707-52, לנתבע - 393,881 מניות ואופציות. ויקון טלקומוניקציה בע"מ ח.פ. 51-190497-1, לנתבע - 150,600 מניות רגילות, ד.ר.מ.ה. אחזקות בע"מ (DRAMA HOLDINGS LTD) ח.פ. 51-229924-9, לנתבע 99 מניות רגילות, וכן בכל רכוש אחר השייך לתובעת" (ס' 11.1 לכתב התביעה).**

11. כעולה מהראיות, הצדדים ניהלו משא ומתן כ-8 חודשים, וכאמור, לא ניהלו כל דיון ענייני, טרם חתמו על הסכם הגירושין ביום 15/6/98, אשר הוראותיו הוכתבו על-ידי פרקליטי הצדדים לפרוטוקול הדיון, ובו ביום, לאחר שהצדדים שניהם אישרו כי הבינו את תוכנו והוראותיו, וכי חתמו עליו (תוך ומהלך קיום הדיון) מתוך הבנה הסכמה ובלא אילוץ, אושר ההסכם, וניתנו להוראותיו השלובות תוקף של פסק-דין.

לעניין ההוראות הממוניות בהסכם הגירושין, מן הראוי להביא את סעיפיו:

"ב. בתוך 6 חודשים מהיום ישלם הבעל לאשה סך השווה בשקלים לפי שערו היציג של דולר ארה"ב ביום התשלום בפועל, את הסך של 500,000 דולר ארה"ב.

ג. בתוך 12 חודשים מהיום ישלם בנוסף הבעל לידי אשתו סך השווה בשקלים לפי שערו היציג של דולר ארה"ב ביום התשלום בפועל, את הסך של 550,000 דולר ארה"ב.

ד. עד לסילוק מלוא התשלומים החלים על הבעל כמפורט מעלה בסעיפים ב' ג', ישלם הבעל לאשה כחלק מההסדר הממוני ביניהם, סך של 10,000 ₪ לחודש... החל מיום 10/7/98, וזאת במנגנון ההצמדה...

ה. במועד ביצוע התשלום הראשון כאמור מעלה תחתום האשה על כל המסמכים הדרושים לצורך העברת זכויותיה בבית המגורים, ברחוב התבור... לבעל, או למי שהבעל יורה.

ז. החל ממועד חתימת הסכם זה ישא הבעל לבדו בכל תשלומי החזר ההלוואה המובטחת במשכנתא על בית המגורים.

ח. בכפוף לאישור הסכם זה יבוטלו צווי המניעה והעיקולים... למעט הצווים שהוטלו על המניות ועל בית המגורים. הצווים לעניין המניות ובית המגורים יבוטלו מיד ובסמוך לאחר התשלום כאמור בס"ק ב' ו-ג' בפועל לידי האשה.

ט. עם ביצוע התשלום השני כאמור בס"ק (ג) וכנגדו, תחתום האשה על שטרי העברת המניות ללא תמורה בחברות אופטיבייס וד.ר.מ.ה.

יא. האשה תוציא את שמה מחשבון הבנק של חברת ד.ר.מ.ה. וזאת בתוך שבועיים מהיום.

(-)"

(-)

(להלן: "הסכם הגירושין")

13. מכתב התביעה ובתמצית, עילותיה וטענותיה של התובעת הינן:

13.1 במהלך ניהול המשא ומתן טרם חתמו הצדדים על הסכם הגירושין מחוסר ידיעה, ומתוך שסמכה על הנתבע, משהציג בפניה מצג על פיו שווי אחזקותיו בשלושת החברות מגיע לסך של \$ 200,000 עד \$ 300,000 - הרי שסכום זה היווה אצלה בסיס לחישוב שווי הנכסים הכללי, לצורך חלוקה שווה ביניהם.

13.2 בנוסף, האמינה התובעת למצג אשר הוצג לה על-ידי הנתבע, כי מצבן של החברות בכי רע (בתקופת ניהול המו"מ ביניהם) וכי לא קיים סיכוי לכך כי בשנים הקרובות, ובזמן עתידי קרוב ונראה, תתבצענה הנפקות לציבור, מטעם מי מהחברות.

לאור האמור, הסכימה לחתום על הסכם הגירושין, מכוחו יוענק לה רק הסך של 1,050,000 דולר ארה"ב, ובעוד, שלטענתה, מה שארע בפועל - וזאת למדה היא לטענתה מאיסוף פרסומי העיתונות - חברת ויקון הונפקה ביום 19/11/98 בצרפת (בנובו מרשה) בה מחזיק הנתבע (לאחר דילול) 3.41% ממניותיה, ומשהונפקה לגרסתה, חברת ויקון, בשווי של 95 מיליון דולר ארה"ב, לציבור, שווי אחזקותיו של הנתבע (למועד הגשת תביעתה נשוא פסק-דין זה) עומד על הסך של \$ 3,239,500.

התובעת טוענת כי לא יתכן, ולא אפשרי, כי במהלך חודשי מאי יוני 1998, ערב חתימתה על הסכם הגירושין עם הנתבע, לא ידע הנתבע כי ויקון עומדת לצאת לבורסה (כאמור, היא הונפקה ביום 19/11/98) ומשהסתיר ממנה מידע מהותי זה, כשליח ונאמן עליה מכוח ההסכם משנת 1996, ויתרה מכך, הציג בפניה מצג מטעה, אשר גרם לה לחתום על ההסכם, תוך הסתמכות על דבריו בדבר שווי החזקותיו בחברות, ושוויון של החברות, הרי שיש לבטל את הסכם הגירושין.

יתרה מכך, טוענת התובעת בכתב תביעתה, כי משהתבררה לה התרמית ככל שהיא נוגעת לחברת ויקון (ובנוסף לאמור לעיל, גם בגין עסקאות אשר בוצעו על-ידי החברה טרם הונפקה אשר העלו את שווי מניותיה), הרי חקרה, והתברר לה כי באוגוסט 1998 היו רמזים וידיעות גם לגבי הנפקת מניותיה של חברת אופטיבייס, אולם מועד ההנפקה נדחה.

ועוד, לגרסתה של התובעת, במועד חתימתו של הנתבע על הסכם הגירושין ביוני 1998, ידע על דבר ההנפקה הקרובה של מניות חברת אופטיבייס, מידע אשר העלים מידיעתה, וכן העלים מידיעתה את דבר רווחיותה של חברה זו, רווחיות - במגמת עליה.

בסעיף 15 לכתב התביעה נשוא פסק-דין זה ובמועד הגשתה, מציינת התובעת, כי חברת אופטיבייס עומדת להיות מונפקת בשווי של 73 מיליון דולר ארה"ב ושווי אחזקותיו של הנתבע, לכשתונפק החברה, על בסיס היות לו 259,802 מניות - הוא \$ 1,898,000.

לגבי חברת מדיהגיט אשר מניותיה מוחזקות על-ידי חברת ד.ר.מ.ה. אשר בשליטתו הבלעדית של הנתבע, לגביה, לטענת התובעת מתבצעות "עסקאות ענק" (ס' 16 לכתב התביעה) משמשקיע אסטרטגי השקיע השקעות כספיות בחברה, במועד הסמוך לחתימת הצדדים על הסכם הגירושין, הרי לאור המפורט, סבורה התובעת, כי הנתבע יעלים ממנה את הכספים שתהא זכאית להם החברה, כתוצאה מביצוע העסקאות באמצעות חברת ד.ר.מ.ה.

14. טרם הגשת התביעה נשוא פסק-דין זה, שלחה התובעת הודעת ביטול הסכם הגירושין לנתבע, יחד עם זאת, לא הפריע הדבר בידה, קודם לאמור - לקבל את גיטה, וזאת כשלושה שבועות לאחר אישור הסכם הגירושין.

15. עתירותיה של התובעת בס' 21 לכתב התביעה, והסעדים המבוקשים הינם: ביטול הסכם הגירושין אשר אושר וקיבל תוקף של פס"ד ביום 15/6/98 ועל כי בית המשפט יחזור וידון בתביעות אשר הוגשו על ידה טרם אושר ההסכם וקיבל תוקף של פסק-דין (בתמ"ש 93470/97, 93471/97, 93472/97, 93473/97).

16. עילות התביעה כאמור:

* ניהול מו"מ מטעם הנתבע, שלא בתום לב, טרם החתימה על הסכם הגירושין.

* הצגת מצגי שווא בפני התובעת, ע"י הנתבע, בקשר למצבן של החברות, ואי גילוי יציאתן הקרובה (לפחות לגבי ויקון ואופטיבייס) להנפקה בבורסות, בעניין זה העילה: חובת גילוי במהלך ניהול המו"מ.

* טעות והטעיית התובעת, תרמית ועושק.

כל אלה לטענתה של התובעת מקנים לה בנפרד, ובמצטבר, עילות לביטול הסכם הגירושין. אילו היה מגלה לה הנתבע במהלך ניהול המו"מ, עת שנודע לה לאחר שחתמה על הסכם הגירושין אודות מצבן של החברות, והנפקת מניותיהן של שתיים מהחברות, לא היתה חותמת על ההסכם, המקפת, מבחינתה.

17. בכתב הגנתו משיב הנתבע:

17.1 כל מטרתה של התביעה, נשוא פסק-דין זה, בקבלת צווי מניעה כנגדו, על מנת שלא יוכל לממש, ולפעול בחברות לאחר שכל צד הסכים לתנאי הסכם הגירושין. ההסכם אושר וקיבל תוקף של פסק-דין והצדדים התגרשו זמ"ז. התובעת מבקשת לטענתו, להפעיל לחץ וסחטנות במטרה להעביר לה כספים נוספים מעבר לסך של \$ 1,050,000, להעברתו התחייב, בהסכם הגירושין.

17.2 על הסכם הגירושין חתמו הצדדים לאחר חודשים רבים של ניהול מו"מ, בדיקות כלכליות ומשפטיות, התייעצויות אין ספור עם יועצים משפטיים, ואחרים, ולאחר עיון באלפי עמודי כתבי טענות ומסמכים.

17.3 הצדדים התגרשו ביום 9/7/98, שלושה שבועות לאחר אישורו של הסכם הגירושין, ולפיכך יש לבצע את הוראותיו, השלובות וכרוכות בגירושין עצמם.

17.4 הנתבע עזב את בית המגורים וכפי שהתחייב בהסכם ובהגיע מועד ביצוע העברת הסך של 500,000 \$ לתובעת, על פי ההסכם, בכפוף לחתימתה על מסמכי העברת זכויותיה בבית לנתבע - החליטה היא, בהחלטה חד צדדית, שלא לקיים את ההסכם.

17.5 לגרסתו של הנתבע, גילה, ופרש בפני התובעת במהלך ניהול המו"מ לקראת החתימה על ההסכם, את המידע כולו לגבי נכסיו וזכויותיו, וכפי שהיה ידוע לו באותה עת.

17.6 לתובעת אין כל זכות, בזכויותיו, אשר הוקנו לו, לאחר מתן פסק-הדין.

17.7 הנתבע מכחיש, כי נקב בשווי אחזקותיו בחברות, במהלך ניהול המו"מ כטענת התובעת, לשווי לעת ההיא, בין \$ 200,000 ל-\$ 300,000.

17.8 הנתבע מדגיש כי התובעת משמשת מזה מספר שנים כפרקליטה בכירה ברשות לניירות ערך, ובעלת ידע רב בכל הנוגע לחברות, ובפרט בנושא הנפקת מניות, לציבור.

17.9 התובעת ידעה טוב מכולם, ערב החתימה על הסכם הגירושין, את שוויין של החברות, הכוונה להנפיק מניותיהן בשלב כלשהוא, והחזיקה במסמכים ובחוזים הרלוונטיים.

17.9.1 התובעת היא זו אשר סירבה לקבל מניות, ניירות ערך ואופציות (מחצית מאחזקותיו בכל אחת מהחברות), בעוד רצונו היה, בחלוקה בפועל של אחזקותיו בחברות, שווה בשווה. התובעת היא זו שעמדה על כך כי תקבל לידיה סכום כספי, אשר התגבש לסך המוסכם של \$ 1,050,000. מאחר והתובעת ידעה טוב מכולם את שוויין האמיתי של המניות, היא זו אשר עמדה על כך כי לא תיקח בעת ההיא סיכון עתידי, ודרשה סכום כספי - כפי שנעתר.

17.9.2 לטענת הנתבע גם עובדתית מטעה התובעת, מאחר ולגבי חברת ויקון (היחידה אשר מניותיה הונפקו במועד הגשת התביעה) מאז ינואר 1996 אין הוא חבר דירקטוריון ואינו עובד של החברה ודו"ח החברה נכון ל- 12/97 עמד לעיני התובעת כשם שעמד לנגד עיניו. התובעת לגרסתו, מתוקף מקצועיותה, מטיבה לנתח את הדו"ח ממנו.

עוד מוסיף הוא, כי ערכן של המניות (על פי שווי אחזקותיו) בשלוש החברות למועד הגשת התביעה, נשוא פסק-דין זה (ביום 1/3/99) מגיע ל-1 מיליון דולר ברוטו, ונטו - חצי מיליון דולר. חלקה של התובעת לאחר תשלום מס: רבע מיליון דולר, בעוד שעל-פי הסכם הגירושין, התחייב ליתן לה למעלה מ-1 מיליון דולר נטו.

הסוגיות להן יש להיזקק לאור טענות הצדדים:

18. מעמדו של הסכם 1996 אל מול הסכם הגירושין.

19. שלב ניהול המשא ומתן בין הצדדים לקראת חתימה על הסכם הגירושין.

20. עילות הביטול על פי חוק החוזים, ופקודת הנזיקין.

מעמדו של הסכם 1996 אל מול הסכם הגירושין:

21. כאמור בסעיף 7 לפסק הדין, חתמו הצדדים על הסכם בדבר חלוקת אחזקות המניות בחברות, ביניהם, הסכם זה לא אושר על-ידי ערכאה שיפוטית, ועל פי הפסיקה אין הוא הסכם ממון על פי חוק יחסי ממון בני בני-זוג התשל"ג-1973.

כפי שנפסק בע"א 490/77 נציה נ. נציה, פד"י לב(2) 621 (להלן "הלכת נציה") טעון היה הסכם זה אישור של ביהמ"ש בהתאם להוראות החוק, ומשלא אושר כאמור, אינו הסכם ממון כמשמעו, בחוק.

אולם, בענייננו, ועל-פי מכלול הראיות אשר הונחו בפני, היווה הצורך מבחינת התובעת, לעריכתו של הסכם זה, כעוד נדבך לחוסר אמונה בנתבע, בעלה, כאשר על פי הראיות כאמור, ונוסחו של הסכם זה, נראה כי באותה עת (שנת 1996) ביקשו הצדדים (ובעיקר התובעת) להסדיר את חלוקת המניות והזכויות ככל שהן נוגעות לשלושת החברות (ויקון, אופטיבייס, וד.ר.מ.ה.), וכפי שקבעו על החזקות בנאמנות, הדדית את מניות מי מהם, בהתאמה, והכל כמפורט בהסכם (סעיפים: 6, 7 לפסק-הדין). זאת מחד, ומאידך, נעשה נסיון בין הצדדים שלא לפרק באותה עת, את התא המשפחתי.

במאובחן, להסכם הגירושין/ממון אשר נחתם בין הצדדים ב-15/6/98, לביטולו עותרת התובעת, מעמד, ותוקף משפטי שונה. הדרך לביטול מצריכה תחילה את ביטולו של פסק-הדין בעילות המוכרות בדין (בענייננו, עילות חוזיות, ופקודת הנזיקין).

ראשית, במתווה המשפטי, וכפי שנפסק בע"א 169/83 **אנה (שרעבי) שי וי. ששון (שרעבי) שי**, פד"י לט(4) 776 (להלן: "פרשת שי"): הסכם ממון הינו הסכם המסדיר את יחסי בני הזוג לקראת גירושין, וכפי שנפסק בפרשה זו, מפי כב' המשנה לנשיא, השופטת בן פורת:

"לא כלליותו של ההסכם, או היותו מתייחס לנכס בודד מני רבים, הוא המבחן הקובע, כי אם התייחסותו ליחסי הרכוש בין בני הזוג למקרה של פגיעת הנשואין או של מות אחד מהם."

דהיינו: האיזון כולו, הויתורים, והשיקולים של כל אחד מהצדדים לקראת, ובכפוף לבצוע הגירושין בסופו של ההליך.

ובהמשך:

"יש להבדיל הבדל היטב בין הסכם ממון או בהעדרו, המלא או החלקי, בין הפרק השני של החוק המהווה אז את הסכם הממון, לבין הסכם רגיל, או הענקת מתנה, או עסקה אחרת בין בני זוג במהלך חיי הנשואין, לפי הדין הכללי."

ואכן, ובענייננו, ההסכם משנת 1996 מהווה הסכם-הסדר בין הצדדים במהלך חיי הנשואין, על פי הדינים הכלליים, ומשמעות הדבר בענייננו: כי הנתבע הסכים לכך כי התובעת תהיה שותפה מלאה לזכויותיו בשלושת החברות בהן היו לו מניות, אופציות וכו', וניתן לראות באמור ראייה לכך, כי לא התכוון להסתיר ממנה כל זכות או רכוש, וראה בה שותפה מלאה לזכויות הצבורות.

טענתו של הנתבע, כי, במהלך ניהול המשא ומתן בין הצדדים, לקראת חתימה על הסכם הגירושין (אשר נחתם כאמור ביום 15/6/98) כי עמד על חלוקה בפועל, של האופציות והמניות בינו לבין התובעת, כמו גם חלוקה שוויונית בשאר הרכוש אשר נצבר על-ידי הצדדים במהלך נישואיהם, מקבלת חיזוק, עוד מחתימתו על הסכם 1996.

אם כך, מה ארע לקראת חתימה, כאשר לבסוף נחתם ההסכם ואושר, ועל-פיו לתובעת ינתן סכום כספי, בסך של \$ 1,050,000, כסכום איזון, ולא הוסכם על העברת מחצית האחזקות של הנתבע בחברות, לידיה?

שלב נהול המשא ומתן בין הצדדים לקראת חתימה על הסכם הגירושין - ס' 12 לחוק

החוזים

22. המתווה המשפטי, החולש על פרק זה, הוא, הוראותיו של ס' 12 לחוק החוזים:

12" (א) במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה, חייב אדם לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב.

(ב) צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום לב חייב לצד השני פיצויים בעד הנזק שגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה והוראות סעיפים 10, 13 ו-14 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) התשל"א 1970 יחולו בשינויים המחוייבים".

הפרת החובה הקבועה בס' 12 לחוק החוזים מטילה על הצד המפר חובה זו, לשלם לצד שנפגע מן ההפרה פיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה. זאת, באם נקבע כי המשא ומתן נוהל שלא בדרך מקובלת ובתום לב על ידי המפר. (ראה: ע"א 8144/00 עלרוג נכסים (1987) בע"מ ואח' נ. יוסף ברנדר פד"י נז(1) 158).

השאלה מה גדרה של חובה זו?

עד לפסק הדין בע"א 6370/00 קל בניין בע"מ נ. ע.ר.מ. רעננה לבניה והשכרה בע"מ, אשר פורסם בפד"י נז(3) 289, נתפרש סעיף 12 לחוק החוזים, כמזכה את הצד הנפגע בפיצויי "הסתמכות" בלבד, אולם בפרשת קל הנ"ל נפסק כי אף שככלל "התרופה בגין החובה לנהל משא ומתן לקראת כריתתו של החוזה בתום לב, הוא הפיצוי על הנזק שנגרם לנפגע מעצם הכניסה למשא ומתן", הרי שסעיף 12 אינו מגביל את חובת המפר בתשלום פיצויי הסתמכות בלבד, ועל פי פרשת קל הנ"ל "ישנם מקרים חריגים בהם זכאי הנפגע לפיצויים בגין הנזק שנגרם לו בכך, שההסכם אותו עמדו לכרות לא נכרת ולא הוגשם" (פסקה 18 לפסק הדין, שם).

23. ובענייננו, בשלב ניהול המשא ומתן בין הצדדים, וטרם גובש ונחתם הסכם הגירושין:

התובעת טוענת כי במהלך ניהול המשא ומתן בין הצדדים ידע הנתבע על הכוונה הקרובה להנפיק את מניות החברות וידע על סיכויי ההנפקות (והתמורה בגין עליית מניות החברות בהתאמה) לרבות כניסתו של משקיע פוטנציאלי משמעותי לחברת מדיהגייט. ועוד ידע, כבעל מניות בחברות ויקון ואופטיבייס וכבעלים ומנהלה של חברת ד.ר.מ.ה. כי עומדת להיות הנפקת מניותיהם לציבור. חובתו של הנתבע לטענתה, היתה, בשלב זה של ניהול המשא ומתן, לגלות לה ולפרוש בפניה הן את המידע והן את כל חומר ההכנה לקראת הנפקות החברות, כאשר לה עצמה, לא היתה גישה למקורות המידע.

עוד טוענת התובעת לעניין זה, כי לא זו בלבד שהנתבע לא גילה לפניה את כל המידע האמור, אלא שהציג בפניה מצג שווא בכך שגילה לאוזניה כי מצבן של החברות בכי רע (במהלך תקופת המשא ומתן), ועוד, לטענתה, חזר ואמר כאשר הצדדים ניסו לכמת את שווי כלל נכסיהם, וזכויותיהם, לרבות שווי המניות והאופציות, כי שוויין של אלה האחרונות נע בין \$ 200,000 ל-\$ 300,000.

לאור האמור טוענת התובעת, כי כבר בשלב זה, של המשא ומתן, הפר הנתבע את חובת הגילוי כלפיה, אשר בבסיסה של חובה זו, חובת תום הלב, וניצל את חוסר נסיונה ומצוקתה, ועל בסיס נתונים אלה, חתמה על הסכם הגירושין, אשר לדבריה, "תנאיו גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל".

24. לגבי שלב זה בלבד (שלב המשא ומתן) טוען הנתבע, כי התובעת היא פרקליטה בכירה ברשות לניירות ערך, ובקיא טוב ממנו ומהרבה פרקליטים המתמחים בתחום זה, בנושא הנפקות, מניות לציבור. בקשר לשתיים מהחברות (ויקון ואופטיבייס) היו נסיונות בעבר להנפיק את מניותיהן בבורסות חו"ל, וההליך לא צלח, ולכך היתה מודעת התובעת, אשר היתה מעורה בכל קרות בחברות, הן מתוקף מקצועה (כפרקליטה מקצועית המבינה היטב בתחום) והן כבעלת מניות, ובעלת עניין בחברות.

עוד ולגרסת הנתבע, בשלב של נהול המשא ומתן, לא כימת בשום שלב, את ערכן של המניות והאופציות, לא ידע ולא יכול היה לדעת בשלב ההוא, כי תונפקנה מניות ויקון ואופטיבייס, ובודאי שלא ידע את סיכויי הצלחת ההנפקות, לאור נסיון העבר, השפעות חיצוניות על שוק ההון, ושיקולים כלכליים ואחרים במדיניות החברות.

עוד, ולטענתו, במהלך חודשי נהול המשא ומתן, ולפחות מחודש ינואר 1998, ועד לסמוך למועד החתימה על הסכם הגירושין, רצונו היה בחלוקה שווה בינו לבין התובעת של המניות והאופציות בחברות, אולם כל אחד מהם ערך את שיקולי הסיכונים והסיכויים, ולטענתו, משביקש להגביל את סחירותן של המניות אשר תועברנה לידי התובעת, לפרק זמן של מספר שנים, בעיקר, לאור שהודיעה כי תפנה למתחריו, ותפגע בו בכך, הרי שלאור האמור, התנגדה התובעת עצמה לחלוקה בפועל של האחזקות.

עם התקדמות נהול המשא ומתן בין הצדדים, ביכרה התובעת את שאושר לבסוף, כי מניותיה תועברנה לנתבע, והיא החליטה שלא לקחת כל סיכון על עצמה, בתהפוכות שוק ההון, והיתה מוכנה לחתום על ההסכם רק אם תקבל לידיה את הסך של \$ 1,050,000, וכך אכן ארע.

נהול המשא ומתן מבחינתו, ולטענתו, היה בתום לב ובגילוי מלא, לרבות כל מסמך אשר ביקשה התובעת, ואשר הועבר לידיה.

התובעת, למרות היותה פרקליטה בכירה בתחום, היודעת לנתח דוחות של חברות, מתמצאת היטב בהנפקות מניות, ובשוק ההון, התייעצה עם פרקליטים בכירים בתחום שוק ההון, ועל כן, לטענתו, אין לקבל את טענותיה, כאשר עסקינן כאמור בשלב זה - בחלות ס' 12 לחוק החוזים, על שלב נהול המשא ומתן ביניהם.

25. זה המקום לציין כי לגבי שלב נהול המשא ומתן בין הצדדים נשמעו בין השאר עדויות הצדדים, פרקליטיהם לעת ההיא (עו"ד ד. רפואה וי. מנדלסון) וכן עדותו של עו"ד גרינברג.

26. עו"ד רפואה בחר לייצג את התובעת גם בהליך זה למרות ששימש בא-כוחה, גם בשלב ניהול המשא ומתן בין הצדדים, בעוד שעו"ד מנדלסון, העביר את ניהול הליך זה מטעמו של הנתבע, לעו"ד ירקוני, מתוך ידיעה כי בהגשתו תצהיר ובו מפורטת גרסתו על שלב ניהול המו"מ בין הצדדים, יצטרך ככל הנראה להיחקר עליו - מה שאירע בפועל.

על פי כללי לשכת עורכי הדין אין פסול במהלכו של עו"ד רפואה, כפי שפורט, אולם, לעניות דעתי, יש לאמור השפעה על המשקל אשר יש ליתן לעדותו.

מאחר שבחנתי את תצהיריהם ועדותם של באי כוחם של הצדדים לתקופה האמורה, וביחד עם עדותם של האחרים, לא מצאתי כי הנתבע נהג בחוסר תום לב ושלא בדרך מקובלת, וכי הציג בפני התובעת מסמכים על-פי דרישותיה, וכל זאת בשלב נהול המו"מ שביניהם, לקראת חתימתם על הסכם הגירושין.

ואבהיר את דברי:

ראשית: עוד כשהגישה התובעת את תביעת "הרכוש" כנגד הנתבע בשנת 1997, צרפה קלסרים גדושים במסמכים אודות החברות, ומצבן הכלכלי, לרבות התפתחותן, השקעות וכו'. עדותו של מר סוקול מיום 18.5.00 מחזקת את הנטען, כי לקראת, וקודם להגשת תביעותיה של התובעת כנגד הנתבע בשנת 1997, אספה כל חומר אפשרי (אשר לימים איכלס יותר משני קרטונים גדושים, לצורך כתיבת פסק-דין זה) בקשר למצבן של החברות, החלטות הדירקטוריון, השקעות, הוצאות, דו"חות וכו'.

שנית: התובעת היתה מעורה בשלב ניהול המשא ומתן בקרות את החברות, ובשל התמחותה (כפרקליטה בכירה ברשות לניירות ערך) וכבעלת עניין, הבינה וידעה את שידע הנתבע: את משמעויות דו"חות החברות, מצב השוק העולמי ושאיפתן של חברות אלה, כחברות הייטק אחרות, בעת ההיא, להנפיק את מניותיהן לציבור הרחב, ולהרוויח מכך.

שלישית: השתכנעתי בעיקר מעדותו של עו"ד מנדלסון אשר ייצג את הנתבע במהלך נהול המשא ומתן אשר השתרע על פני כ-8 חודשים עד לחתימת הצדדים על הסכם הגירושין, כי במהלך הפגישות ונהול המו"מ לא כימת הנתבע את שווי המניות בחברות, באחזקותיו, וכטענת התובעת, בסך של \$ 200,000 עד \$ 300,000 ולצורך הערכת שווי נכסי וזכויות הצדדים אשר נצברו במהלך נישואיהם, כיוון שעד לשלב הסופי כמעט של ניהול המו"מ, עמד הנתבע על כך כי המניות, ניירות הערך והאופציות בחברות, יתחלקו בינו לבין התובעת בפועל בחלקים שווים.

רביעית: שוכנעתי מתוך כלל הראיות כי הנתבע הוא זה אשר ביקש כאמור לחלוק עם התובעת את המניות והאופציות אשר באחזקתו בחברות, תוך הגבלת סחירותן מטעם התובעת למשך מספר שנים, צעד שהוא לגיטימי, בעולם העסקים, בפרט, משנשמע על ידי התובעת האיום, כי יש בדעתה להעביר את מניותיה למתחריו של הנתבע, מתוך מגמה לפגוע בזכויותיו (כגון זכויות במניות הצבעה, הנהלה וכו').

היתה זו דווקא התובעת אשר לא הסכימה, מתוך שיקוליה, ולאחר היוועצות, לקבל מחצית המניות והאופציות, וניירות הערך על מנת שלא לקחת סיכונים, והעדיפה, ואף דרשה את הסך של \$ 1,050,000, כסכום המבטא את חלקה בזכויות אשר נצברו במהלך נישואי הצדדים, ולמעשה, מתוך בדיקת הנתונים אשר הוצגו בפני, סכום זה משקף למעלה ממחצית זכויותיה, ולמעלה מ-50%, מתוך כלל הרכוש בעת ההיא (בחתימת הצדדים על הסכם הגירושין, וביום 15.6.98).

חמישית: שוכנעתי מהעדויות, לרבות אלה של מנהלי החברות (מר שמיר ומר איזנברג), כי לא היתה כל מניעה כי התובעת תקבל לידיה כל מסמך רלוונטי, מכל אחת מהחברות, אשר בהן היו לנתבע אחזקות, על מנת שתוכל לכלכל את צעדיה במסגרת ניהול המשא ומתן ביניהם. יתרה מכך, לא מצאתי בכל עשרות (ואף למעלה מכך) המסמכים והדוחות אשר צירפה התובעת מטעמה, מסמך "השופך אור" ותומך בגרסתה של התובעת כי הנתבע ידע, והעלים ממנה בתקופת ניהול המשא ומתן - ידיעה וודאית על מועד הנפקת מניות ויקון ואופטיביסיס בסמוך ליום ה-15/6/98 (אישור הסכם הגירושין, ומתן פסק-הדין). לא רק ידיעה ודאית, אלא גם "ידיעת הצלחה", כלומר, ידיעה וודאית כי ההנפקות תצלחנה.

ששית: די למעיין בנספחים בכך אשר צרפה התובעת לתצהירי העדות הראשית מטעמה - בתביעה זו, (נ"ג במספר), כדי להגיע למסקנה - כי לתובעת ידע רב ויכולות בתחום הניתוח הכלכלי בדבר סיכויי הצלחת הנפקות חברות היי-טק, ובפרט, לאור היותה בעלת עניין גם כאשתו של הנתבע, גם כבעלת מניות וזכויות (לאור הסכם 1996) ואזי יש לשאול את השאלה המתבקשת מאליה: מה מנע מבעדה, או מי מנע

מבעדה לערוך בדיקות אלה במהלך שמונת חודשי ניהול המשא ומתן, ולהגיע למסקנה שלא לקבל את הצעת הנתבע, כך שיחלוקו במניות החברות הללו, בחלקים שווים, וכפי שהסכים והציע הנתבע, בכל שלב ושלב של ניהול המשא ומתן?

התשובה לעניות דעתי היא: שהתובעת העדיפה לא לקחת סיכונים, ולא להיות בפני הבלתי נודע, לזמן בלתי ידוע.

נראה כי התובעת בקשה להתגרש מהנתבע, והיא העדיפה סכום המבטא למעלה מ-50% ממה שהיה מגיע לה באותה עת לו היה מתבצע איזון משאבים מדוקדק.

27. כאן המקום להיזקק לעדויות המומחים, לרבות העדים, וכפי שיפורט, לעניין יכולת הניבוי בדבר מועד הנפקת מניות החברות, והצלחת ההנפקות - על מנת שתבחן לעומקה טענת התובעת בדבר: "ידע הנתבע והיה עליו לדעת" כבעל מניות, וממלא תפקידים בחברות (בד.ר.מ.ה. - מנהל ובעלים) ו"בחוסר תום לב לא גילה" - במסגרת ניהול המו"מ ביניהם, לקראת החתימה על הסכם הגירושין, את שהיה ידוע לו, וחייב היה בגילוי, לתובעת.

28. מר שמיר מנכ"ל חברת ויקון העיד (בחקירה ראשית, נגדית וחוזרת) ביום 22/12/99, כעד מטעמה של התובעת.

וכך מדבריו, לשאלתנו המרכזית: האם ידע הנתבע, או צריך היה לדעת את המועד להנפקה, והצלחת ההנפקה, במהלך ניהול המשא ומתן, טרם אישור הסכם הגירושין:

בעולה מעדותו - מר שמיר היה שותף ל-10 הנפקות בחברות שונות (עמ' 36).

בעולה מעדותו - באסיפת בעלי המניות מיום 28/5/98 (שלושה שבועות טרם אישור הסכם הגירושין) נערך גיוס כספים פרטי, בסך של 7,5 מיליון דולר, מבעלי המניות (עמ' 37).

בעולה מעדותו - לא דובר באותה ישיבה על מועד הנפקת מניות חברת ויקון (עמ' 37).

וכך מעיד מר שמיר על הקשר בין מטרות ויסוד חברות היי-טק - אל מול הנפקות מניותיהן לציבור:

"באופן כללי בכל חברת היי-טק מדברים תמיד על הנפקה. אז באופן כללי היה ברקע, שאנחנו הולכים לגייס כסף אבל לא נאמר, לא איפה ולא מתי. אני לא חושב שהיה משהו קונקרטי בעניין זה". (עמ' 378).

ודוק: העד הוא מטעמה של התובעת, השתתף ב-10 הנפקות של חברות, כמנכ"ל חברת היי-טק, מייחד את אופיין של הנפקות חברות היי-טק, ואומר כי תמיד, ובאופן כללי, מדברים על הנפקת מניות חברות אלה, לציבור.

באותה ישיבת בעלי מניות (28/5/98) טרם היה ידוע באיזה בורסה תונפקנה מניות ויקון, ולא היה ידוע המועד. באותה ישיבה החל גיוס הכספים הראשוני אצל בעלי המניות.

ועוד, ממשיך ואומר מר שמיר בעדותו, כי גם בשנת 1997 היה גיוס פרטי של 11.2 מיליון דולר, ולבסוף בסמוך לאותה הנפקה, לא הונפקו מניות ויקון לציבור.

וכך מעיד העד לגבי ישיבת בעלי המניות של סוף מאי 1998:

"יתכן ונשאלתי במהלך האסיפה האם תהיה הנפקה, האם לא תהיה הנפקה - בגדול אמרתי שכן, אבל באותו זמן אין שום תכנית קונקרטית, ספציפית שבתאריך זה יהיה כך או אחרת, אבל זה בהחלט תהליך".

ובהמשך:

"ש. מתי אתה העברת את ויקון לדיווחים רבעוניים לקראת הנפקה?

ת. מהיום שהצטרפתי... כלומר מ-1997.

... ובכל אסיפת בעלי מניות ובכל איזה אירוע. אני אומר שאנחנו הולכים להנפקה.

ש. אומר לנו אדון ד. ה. שמצב החברה היה כל כך לא טוב, בתקופה הזאת, אז איך בכלל חשבתם על הנפקה?

ת. ככל שהמצב יותר גרוע החלומות יותר גדולים" (עמ' 39).

כעולה מעדותו של העד (מנכ"ל ויקון): בשנת 1997 היתה אמורה להיות הנפקה, אשר לא בוצעה, עוד עולה, כי ביוני 98 נסע הוא לניו-יורק לצורך חיפוש חתם טוב, שלא נמצא, כדי להנפיק את מניות ויקון בנסד"ק, ולכן ניסה בבורסת פריז (נובו מרשה).

עוד עולה, כי משנת 1997, החל מר שמיר לכהן כמנכ"ל ויקון, לנתבע לא היה באותה תקופה תפקיד פעיל בחברה, והוא לא היה חבר בצוות המצומצם אשר הכין את הנפקת מניות החברה לציבור. הוא היה בעל מניות רגיל בחברה זו, ותו לא, וככזה, ועל פי האמור בעדותו של מר שמיר (עמ' 49) הנתבע ידע על הנפקת מניות החברה (בנובר מרשה) ביחד עם שאר בעלי המניות באוקטובר 98, וחמשה חודשים לאחר אישור הסכם הגירושין.

ועוד, כעולה מעדותו של מר שמיר: הדוחות הכספיים של החברה אותם ערכו לקראת ההנפקה, לרבות בניית תדמית נכונה לחברה, לקראת ההנפקה, והדיווחים באמצעות דו"חות רבעוניים, נעשו כבר משנת 1997 (עמ' 51).

דהיינו: לצורך מערך שיקוליה של התובעת במהלך ניהול המשא ומתן בין הצדדים, ועל פי מסמכים ודוחות שהיא עצמה צירפה, יכולה היתה לשער וכפי ששיער אף הנתבע, כי התוכניות הן, להנפיק את מניותיה של ויקון בכל עת וכאשר שוק ההון יאפשר זאת.

המועד, לא היה ידוע לתובעת, כמו לנתבע, ובאותה מידה, במהלך ניהול המשא ומתן!

29. עו"ד גרינברג - עד תביעה נוסף - נחקר ביום 22/12/99 (בחקירה ראשית נגדית וחוזרת) מעדותו עולה, כי הוא מתמחה בתאגידיים, חברות, שוק הון, מיסוי.

פרקליט, שלבקשת שני הצדדים היה מעורב בתהליך ביניהם, בפרוץ הקרע.

העד נשאל בין השאר לגבי מעורבותו בנהול המשא ומתן בין הצדדים, בתחילתו, והעיד כי אינו זוכר כל כימות שווי אחזקותיו של הנתבע, במהלך המשא ומתן. ומעדותו:

"ש. הכנתם טיוטת תשקיף למדיהגייט?" (עמ' 70)

השיב:

"לא".

לעניין הגבלת הסחירות של התובעת במניות, משיב העד ומסביר כי ישנה חשיבות מבחינה עסקית לכך כי התובעת והנתבע יחזיקו במשותף במניותיהם, על מנת שלא אחד ימכור, והשני ישאר עם מניותיו - מבחינת כוח השפעה, ומאחר ובין הצדדים נוצר חוסר אמון, הרי שזה לא הסתייע, וההצעה לא יכלה להתממש.

30. עדותו של מר איזנברג - עד מטעמה של התובעת - מנכ"ל אופטיבייס משנת 1994 נשמעה ביום 8/5/00, מדבריו עלה כי מניות החברה הונפקו ביום 7/4/99 (כ-10 חודשים לאחר אישור הסכם הגירושין), וכן הודע, כי הנתבע היה בדירקטוריון של החברה, עד לשלב הנפקת מניותיה. כשנשאל העד לשווי אחזקותיו של הנתבע בחברה, נכון לחודש יוני 98 השיב:

"ת. בחשבוני זה יוצא מיליון שמונה מאות 50" (עמ' 307).

וגם השיב לגבי נוכחות התובעת בישיבות בעלי המניות:

"ש. בישיבה של בעלי מניות ראית אותה?"

ת. כן" (עמ' 308).

בחקירה נגדית, ולעניין נסיונות הנפקת מניות אופטיבייס משנת 1994 השיב:

"ת... שהחברה עשתה תהליך פנימי לטובת הדבר הזה, אז אפשר לדבר על נניח פעמיים וחצי. פעם ראשונה היתה ב-98.. שהחברה יצאה להנפקה ולמעשה התהליך הזה נפסק.. זה היה נסיון להנפיק בנסד"ק" (עמד 309).

ובהמשך:

"החברה הגישה את התשקיף מכיוון שהשוק התמוטט באותו זמן, למעשה התהליך הזה נפסק".

לשאלה בדבר אי הנפקה, בסמוך להגשת הצעת החתם אגם, בסוף שנת 96, השיב העד:

"זה נפל מסיבות שאפשר לקרוא לזה עסקיות" (עמ' 310).

העד הסביר בהמשך כי לאור ה- Letter of intent שקיבלה החברה מהחתימים ב-1/6/98: כי, לבסוף הונפקה החברה באפריל 99, לא לפני שהתהליך נעצר בשלב מסוים, כמובהר לעיל, ולא לפני שנבדקה אפשרות להנפיק את החברה בבורסה בפריז (נובו מרשה).

31. מתוך עדותו של עד זה גם עולה, כי המועד להנפקת החברות יכול להשתנות בשל כל מיני שיקולים, גם בסמוך מאד למועד המתוכנן, כאשר התשקיף, והחתימים, והכל מוכן לקראת ההנפקה. כעולה מעדותו, למרות שבתחילת יוני 98 היה ברור מי החתימים לעסקה זו, ההנפקה לבסוף בוצעה באפריל 99.

כאן המקום, ולאור תפקידו של הנתבע באופטיבייס, כחבר דירקטוריון עד להנפקה, כי תישאל גם השאלה, למי חב הנתבע, היושב בדירקטוריון בחברה בתקופה הרלוונטית (יוני 98) חובת נאמנות: לבעלי המניות או לתובעת?

כחבר דירקטוריון, חלה עליו חובת נאמנות לבעלי המניות, ומהעדויות אשר נשמעו מפי המומחים בהליך זה, על החברים בדירקטוריון חלה חובת סודיות, עד ובסמוך להנפקת מניות החברה, על מנת למקסם את רווחי בעלי המניות.

או, האם חב הוא חובת נאמנות לתובעת, המצויה בלאו הכי במצב של חוסר אמון כלפיו בשלב ניהול המ"מ לקראת חתימה על הסכם הגירושין, ועליה לעשות את שיקוליה מטעמה, אשר לאורם, עלולה להיווצר פגיעה בבעלי המניות.

מאחר ואין צורך בהכרעה לנושא זה, במסגרת פסק הדין, תוותר הסוגיה בצריך עיון.

גם מעדותו של מר איזנברג עולה, כי מועד ההנפקה לא היה ידוע לנתבע, במהלך ניהול המשא ומתן בינו לבין התובעת,

הוא לא ידע ולא יכול היה לדעת, לאור אופיין של הנפקת החברות, והגורמים השונים המשפיעים בסופו של דבר על המועד - בה מתבצעת ההנפקה בפועל.

32. עדותו של רוה"ח, מר עופר שגב, מטעם הנתבע, נשמעה ביום 8/5/00.

עדותו היתה מקצועית ומהימנה. העד משולב במשרד אשר בתחום טיפולו כ-40 חברות ציבוריות אשר מניותיהן נסחרות בבורסת ניו-יורק (נסד"ק), ועוד כ-8 חברות אשר מניותיהן נסחרות באירופה, וחברות רבות, אשר מניותיהן נסחרות בבורסת ת"א, אשר מהוות כ-50% מחברות ההיי-טק בישראל.

העד העיד כי היה מעורב בהנפקה בפועל של חברות ויקון ואופטיבייס (עמ' 331).

העד הסביר כי היה תהליך של גיוס הון אצל בעלי המניות בויקון, אולם לא באופטיבייס. העד העיד לעניין ידעת המועד להנפקת מניות שתי החברות:

"ש. אתה יכול לומר לי מתי דובר אצלכם במסדרונות על רצון להנפיק את החברות האלה?"

ת. החברות האלה, כל התעשייה הזאת ונכון לגבי החברות הספציפיות האלה, כל התעשייה הזאת בנויה על זה שהחברות יש להם שני יעדים בסוף הדרך: אחת להנפיק לציבור והשניה אולי להימכר לחברה גדולה אחרת" (עמ' 337).

העד ממשיך ומבהיר לגבי מועדי ההנפקות :

"ת. הרצון הראשון בכלל להנפיק את אופטיבייס היה בשנת 97... לא יצא מזה כלום בסוף..."

לאורך השנים היו עוד נסיונות... הגיע לדיונים עם חתמים פוטנציאליים... אני זוכר 6, 7 משהו כזה" (הכוונה לנסיונות הנפקה, ט.ס.) (עמ' 318).

העד ממשיך ומבהיר: היה נסיון להנפיק ביוני 98 בצרפת (נובו מרשה) ואח"כ לפניית נסד"ק בינואר 99, בוצעה ההנפקה לבסוף, באפריל 99, עם החתם הראשי - הזהה לזה שהיה ביוני 98, וחתמי משנה - שונים.

ואודות הנפקת מניות ויקון:

המנכ"ל לדבריו, (מר שמיר) ידע ראשון על כוונת ההנפקה (אשר בוצעה בנובמבר 98), ולעניין המועד, והידיעה עליו אצל בעלי המניות, (כמו הנתבע) מעיד העד:

"ת.... והתהליכים האלה הם חסויים, חברות משתדלות לא לפרסם את התהליך, ולא להיות במצב שהם מפרסמים דיווחים. קיימים מתחרים... חברות מעדיפות לדחות את זה לרגע האחרון... התהליך בדרך כלל נשמר בסוד, במקסימום הזמן שניתן... בערך חודשיים לפני שאפשר לסיים את התהליך, זה פחות או יותר המקסימום שאפשר לסיים את התהליך, זה פחות או יותר המקסימום שאפשר לשמור את זה" (עמ' 340-1)

גם על פי עדותו של רוה"ח שגב: המועד שבו יכול היה הנתבע לדעת על הנפקות מניות שתי החברות: ויקון ואופטיבייס (מדיהגייט/דרמה לא הונפקה) היה לגבי ויקון בספטמבר 98, לגבי אופטיבייס בפברואר 99.

33. לסכום פרק זה: שוכנעתי לאור הראיות אשר הונחו בפני, כי הנתבע לא ידע ולא יכול היה לדעת במהלך ניהול המשא ומתן עם התובעת, ובסמוך למועד אישור ההסכם ב- 15/6/98 את המועד ומידת הצלחת הנפקת מניותיהן של חברות ויקון ואופטיבייס.

לפיכך, לא ניתן לקבל את טענותיה/עילת תביעתה המרכזית והעיקרית של התובעת כי במהלך ניהול המשא ומתן בין הצדדים לקראת החתימה על הסכם הגירושין, היה על הנתבע לגלות לה עובדות לגבי החברות, לרבות מועדי הנפקת מניותיהם, וכי הציג בפניה מצגי שווא בקשר למצבן של החברות, וכי ניהל את המשא ומתן עמה בחוסר תום לב, ובדרך בלתי מקובלת.

התרשמתי מחומר הראיות כי לגבי שלב המשא ומתן, ולאור מומחיותה של התובעת ואופיה, כי היא חקרה ובדקה, התייעצה, וקבלה לידיה כל מסמך רלוונטי, לעת ההיא, וערכה את הערכת המצב, ומשבחרה שלא להסתכן בקבלת מחצית שווי האחזקות במניות החברות (שלושת החברות) הציעה ובקשה, לקבל סכום כספי (של \$ 1,050,000) ולא מניות ואופציות, וכך אכן ארע.

עילות הביטול על פי חוק החוזים, ופקודת הנזיקין, העומדות הן לתובעת?

34. המתווה המשפטי בפרק זה, מבוסס, לטענת התובעת, על תנאי סעיפים 14(א), 15, 18 לחוק החוזים, וסעיף 56 לפקודת הנזיקין.

משהתקיימו תנאי הסעיפים, לגרסתה, והיא הוטעתה ע"י הנתבע ונעשקה, הרי זכאית היא לבטול הסכם הגירושין.

סעיף 14 (א) לחוק החוזים:

"14(א) מי שהתקשר בחוזה עקב טעות וניתן להניח שלולא הטעות לא היה מתקשר בחוזה והצד השני ידע או היה עליו לדעת על כך, רשאי לבטל את החוזה."

משקבעתי בפרק ה' לפסק הדין, כי הנתבע לא ידע ולא היה עליו לדעת, נבחן באם

מתקיימים תנאיו של ס' 14(ב) לחוק החוזים:

"14(ב) מי שהתקשר בחוזה עקב טעות וניתן להניח שלולא הטעות לא היה מתקשר בחוזה, והצד השני לא ידע ולא היה עליו לדעת על כך, רשאי בית המשפט, לפי בקשת הצד שטעה, לבטל את החוזה, אם ראה שמן הצדק לעשות זאת.

עשה כן, רשאי בית המשפט לחייב את הצד שטעה בפיצויים בעד הנזק שנגרם לצד השני עקב כריתת החוזה."

והמשכו של סעיף 14 לחוק החוזים:

"(ג) טעות אינה עילה לביטול החוזה לפי סעיף זה, אם ניתן לקיים את החוזה בתיקון הטעות, והצד השני הודיע, לפני שבוטל החוזה שהוא מוכן לעשות כן.

(ד) "טעות" לעניין סעיף זה וסעיף 15 - בין בעובדה ובין בחוק, להוציא טעות שאינה אלא בכדאיות העסקה."

ו- סעיף 15 לחוק החוזים:

"15. מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה. לעניין זה "הטעיה" - לרבות אי גילויין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן."

35. כאמור, לאור קביעתי בפרק ה' לפסק הדין, אין תחולה להוראות סעיפים 14(א) וסעיף 15 לחוק החוזים.

נבחן את הוראות סעיף 14 (ב) (ג) (ד), לענייננו:

36. בענייננו מדובר בהסכם פשרה, בין הצדדים, אשר קיבל תוקף של פסק-דין, ולאור הנסיבות אשר פורטו בפסק-הדין, ניתן לכל היותר להצביע על טעות בכדאיות העסקה, אצל התובעת, על אף שאין בטענה

זו כדי להביא לביטולו של הסכם הפרשה שנחתם בין הצדדים וקיבל תוקף של פסק-דין. (ראה ע"א 2495/95 הדס בן לולו נ. אטיאס אליאס ואח' פד"י נא(1) 577) (להלן פרשת "בן-לולו").

37. עוד נפסק בפרשת בן-לולו לעניין טענת הטעות וההטעייה ...

"בין היתר ניתן לבטל פסק-דין כאמור, אם צד להסכם טעה או רומה וטעות ומעשה אלה היו יכולים לשמש עילה לביטולו של ההסכם גם אלמלא אושר בפסק דין... הווה אומר, הטעות שבה מדובר לצורך העניין שלפנינו, צריך שתהיה מן הסוג אשר בכוחה לבטל התקשרות חוזית ונטל הוכחתה על מי שטוען לקיומה" (וכן ראה ב: זוסמן מהדורה שביעית, עמ' 786, וע"א 230/87 שקולניק נ. זכאי פד"י מו(3) 279).

38. עוד ולעניין זה, בספרם של המלומדים כהן ופרידמן חוזים כרך ב' (ירושלים, 1992), בעמ' 728.

"מקום שצד ער לכך שאין לו ידיעה לגבי נתון מסויים בעל חשיבות, או שידיעתו היא בלתי מושלמת, והוא מחליט למרות זאת לכרות את החוזה, אין הוא זכאי להעלות טענת טעות בקשר לנתון זה, שכן הוא נטל על עצמו את הסיכון לגביו".

ובהמשך, ולעניין הפרשנות הראויה שיש ליתן לסעיף 14(ג) לחוק החוזים, מבהירים המלומדים נ. כהן וד. פרידמן:

"ניתן להניח שבית המשפט לא ישתמש בשיקול דעתו לבטל החוזה, אלא אם מדובר בטעות חמורה ביותר (לפי מבחן אובייקטיבי) וזאת בין אם נאמר בסעיף במפורש ובין אם לאו".

39. משנבחנה טענתה העיקרית של התובעת על כי הוטעתה על ידי הנתבע לחשוב כי בקבלת 1,050,000 \$ קיבלה את מחצית שווי זכויותיה הצבורות במהלך הנישואין, ונדחתה, אין תחולה לדיני הטעות וההטעייה בענייננו.

ציינתי לעיל, כי אולי בענייננו ניתן לסבור כי טעתה התובעת בכדאיות העסקה מבחינתה, כאשר על פי ההגדרה טעות בכדאיות העסקה הינה טעות המתייחסת לערך העסקה, לשוויה המסחרי או הכלכלי (ראה: גבריאלה שלו, דיני חוזים מהדורה שניה, 203):

אלא, שלאור המסכת הראייתית המאד מקיפה אשר נפרשה במהלך הוכחת תביעה זו, ככל שהיא נוגעת לרכושם הצבור של הצדדים, ניתן לקבוע כי במועד הקובע

(15/6/98), הסך של 1,050,000 \$ נטו שהתובעת קיבלה בהסכם הגירושין, מהווה יותר ממחצית הזכויות הצבורות של הצדדים במהלך נישואיהם. עוד יובהר, זכויותיה של התובעת ממקום עבודתה (כפרקליטה בכירה, העוסקת במקצועה כ-20 שנה) נותרות לה, ולא נכנסו למסגרת האיזון. אם כך, ולעת האמורה, לא ניתן לומר כי התובעת טעתה בכדאיות העסקה.

כאמור, עילות הטעות והטעיית התובעת לא חלים בענייננו, נבחן, אם חלות הוראות סעיף 18 לחוק החוזים:

"מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שנוצל הצד השני או אחר מטעמו את מצוקת המתקשר, חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר נסיונו, ותנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל, רשאי לבטל את החוזה".

40. כדי לעמוד בתנאי סעיף 18 לחוק החוזים, על הטוען כי התקיימו תנאיו, להוכיח 3 תנאים מצטברים:

חולשה שכלית, ניצול אותה חולשה על ידי הצד השני, וגריעת תנאי החוזה, על פי מבחן אובייקטיבי. (ראה: ע"א 226/87 אחמד זועבי נ. עבוד ניקולאס ואח' פד"י מג(1), 714)..

על פי הפסיקה יש ליתן משקל בדבר עמידה בנטל ההוכחה של הטוען - למשך הזמן אשר עבר בין עריכת ההסכם, לטענה, כי יש לבטל את ההסכם (ראה: ע"א 146/81 נאשף נ. נאשף פד"י לב(3) 309, 213).

בתי המשפט יקפידו עם התובע את ביטול ההסכם בעילה זו (ס' 18) כאשר התביעה מוגשת באיחור, ויהיה על התובע לעבור את משוכת הבאת הראיות שתהיינה ברורות ומשכנעות.

41. האם התקיימו 3 התנאים המצטברים בענייננו, בעילת העושה?

א. לא ניתן לייחס לתובעת בענייננו חולשה שכלית - התובעת הינה פרקליטה בכירה ברשות לניירות ערך, לאחר שעסקה שנים במקצוע עריכת הדין בפרקליטות הפלילית. משמיעת עדותה המשתרעת על פני עשרות דפי פרוטוקול, עולה דמות אסרטיבית, דעתנית, יסודית, ומקצועית.

ב. משלא נמצא כי התובעת - המתקשרת בהסכם הגירושין, עם הנתבע, עומדת בתנאי הראשון (חולשה שכלית ומצוקה) מאליו נפסל התנאי השני - ניצול אותה חולשה, על ידי הנתבע.

ג. כפי שכבר ציינתי, ועל פי מבחן אובייקטיבי ובענייננו, לאור הבאת הראיות בפרישה מורחבת, לא נגרעו מהתובעת, במסגרת הסכם הגירושין, מתנאיה, מאחר ובסך של \$ 1,050,000, מגובשים, למועד הקובע (15/6/98) למעלה מ-50% מהזכויות אשר צברו הצדדים במהלך הנישואין, לפיכך, טענת העושה (ס' 18) נדחת.

42. ס' 56 לפקודת הנוזיקין (נוסח חדש):

"56. תרמית היא הצג כוזב של עובדה בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא אכפת למציג אם אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו: אולם אין להגיש תובענה על היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון".

יסודותיו של הסעיף לא התקיימו בענייננו:

ראשית: נקבע כבר במסגרת פסק הדין, כי במסגרת נהול המשא ומתן, לא הציג הנתבע בפני התובעת מצג שווא, מאחר ושוכנעתי על-פי העדויות כי הנתבע לא כימת אחזקותיו בחברות, ובנוסף לא ידע ולא יכול היה לדעת את המועד המדויק בו תונפקנה מניות ויקון, ואופטיביוס לצבור.

שנית: מתוך הראיות שוכנעתי, כי התובעת היתה זו אשר בחרה שלא לקבל את הצעתו של הנתבע להתחלק בפועל במניות ובאופציות, בחברות, בחלקים שווים ביניהם, והיא היתה זו אשר דרשה קודם חתימתה על הסכם הגירושין, כי הנתבע יעביר לה במסגרת הסכם הגירושין את הסך של \$ 1,050,000.

שלישית: בידי התובעת ובהחזקתה היו מסמכי החברות, הדוחות החשבונאיים, כך שאין גם לקבל את טענתה כאילו סמכה על "הצגת מצג" מטעם הנתבע בדבר מצבן הכספי הקשה כביכול של החברות, במועד הקובע (15/6/98).

דיון מסכם

43. משחל קרע בחיי הנישואין של הצדדים, אשר הביא בסופו של מסע לגירושיהם (ביום 9/7/98) הוגשו על ידי התובעת שלוש תביעות כנגד הנתבע: תביעת מזונות, משמורת, ושמירת זכויות רכושיות. על הצדדים חלו הוראותיו של חוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג - 1973 - במועד הגשת התביעות בשנת 1997.

44. הצדדים ניהלו משא ומתן במהלך כ-8 חודשים, כשהם נעזרים במיטב היועצים המקצועיים, גם בפן המשפחתי, וגם ובעיקר בנושאי הרכוש והזכויות אשר צברו במהלך הנישואין, לאחר שהצדדים חתמו על הסכם (אשר לא אושר) בשנת 1996, בדבר חלוקה שווה ביניהם, את המניות והאופציות בשלושת החברות (ויקון, אופטיבייס וד.ר.מ.ה/מדיהגיט).

45. במהלך המשא ומתן, לקראת חתימה על הסכם הגירושין, הועלו מן הסתם אין ספור של הצעות ופתרונות על ידי מי מהצדדים, הפרקליטים, והיועצים, על מנת שיתגבש הסדר פשרה הוגן וצודק עבור שני הצדדים.

46. ביום 15/6/98 הוקראו לפרוטוקול, במהלך הדיון הקבוע לצדדים ועל ידי פרקליטיהם, בנוכחותם, באישורם המלא, תנאי הסכם הגירושין - אשר הוראותיו שלובות.

47. ההסכם טרם אישורו, נבחן על ידי בית המשפט, ואין כל טענה מטעם התובעת כי לא התקיימו תנאי ס' 2 לחוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג 1973.

48. משהצהירו הצדדים כי הוראות ההסכם ברורות להם, מוסכמות עליהם, וכי חתמו עליו ללא כל אילוץ או כפיה, אושר הסכם הפשרה, וניתן להוראותיו תוקף של פסק-דין, ואכן, כשלושה שבועות לאחר אישורו, התגרשו הצדדים זמ"ז בג"פ.

49. פסק הדין המעניק תוקף לפשרה שגובשה בין צדדים, לסכסוך כלשהו, (ולאו דווקא בין בני זוג) מתאפיין בשלושה:

ראשית - ביסודות החוזה.

שנית - ההסכם/החוזה הוא פרי פשרה בהליך שיפוטי.

שלישית - ההסכם/החוזה מקבל לבקשת הצדדים תוקף של פסק-דין, אם בית המשפט מוצא אותו ראוי ומאשרו.

(ראה רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ. דליה מור ואחר' פד"י נו(1) 577).

פשרה, מבוססת על ויתור הדדי של צדדים להסכם הפשרה, על מקצת מטענותיהם זה כלפי משנהו. על פי ההלכה היהודית מקשים על מי שמבקש לחזור בו מהסכם פשרה, כאשר נעשה במהלכו של ההסכם "מעשה קניין" ואזי הפשרה הופכת לסופית, ולא ניתן לחזור הימנה. בית משפט לא יבטל הסכם פשרה אלא במקרים חריגים:

"תכונה מרכזית של הסכמי פשרה... היא הסופיות שלהם. בשל כך נקבע בהסכמי פשרה... כי יש בהם הסדר סופי ומוחלט של הסכסוך בין הצדדים. קביעה כזו משקפת את ציפיותיהם של הצדדים להסכמי פשרה... יש בכך כדי להצביע על הצורך, בקיומם של טעמים כבדי משקל אשר יצדיקו את המסקנה כי דין ההסכם להתבטל" (ראה ע"א 2495/95 בן עילו נ. אטראש פד"י נא(1) 593, 577).

ומכאן, כי בהיעדר טעם מיוחד, כבד משקל ומשכנע, לא יתקבלו טענות כנגד פסק-דין המעניק תוקף לפשרה. (ראה רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ. דליה מור ואחר' פדי נו(1) 577).

50. בהסכם גירושין, אשר תניותיו שלובות, וכמו בענייננו, קיימים יסודותיו של הסכם פשרה כמפורט בס' 49 לעיל, ודבר מה נוסף: המערכת הזוגית, התא המשפחתי, עומדים בפני פירוק, ופירוק זה מקבל ביטויו במסגרת ההסדרים השונים אותם עורכים הצדדים, ומגבשים, עד לעריכתו של הסכם הגירושין, בגדרו נקבעים הסדרי אחזקה, ביקורים, מזונות ורכוש. היותורים הם הדדיים, וההבט הרגשי נבלע ונטמע בזה הכלכלי, והכל מגובש באותו הסכם פשרה, אשר רק לאחר התקיימן של הוראות סעיף 2 לחוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג - 1973, דהיינו, גמירות דעת מלאה אצל שני הצדדים, יאשר בית המשפט את ההסכם.

51. להסכם ממון שכזה, כאמור, אשר אושר על-ידי בית המשפט על-פי חוק יחסי ממון (וכפי שבענייננו) מעמד מיוחד, והוא כאמור, עם "דבר מה נוסף" אל מול הסכם פשרה רגיל, שאינו מאושר על-פי הוראות סעיף 2 לחוק יחסי ממון, וכפי שנפסק בע"א 4/80 מונק נ' מונק פד"י לו 421:

"... בפנינו חוק מיוחד, שיש בו משום תוספת על דיני החוזים הכלליים בנקודה הרלוונטית לערעור זה. בגלל היחסים המיוחדים, העדינים והמורכבים הקיימים בין בעל ואשה, קבע המחוקק כי אין תוקף להסכם ביניהם אלא אם כן משתכנעת ערכאה שיפוטית שההסכם נעשה מתוך רצון חופשי, ללא לחץ, ושני הצדדים הבינו בדיוק במה המדובר, ומהן התוצאות האפשריות של חתימתם על אותו הסכם."

(וכן, ראה בר"ע 359/85 קוד נ' קוד פד"י לט(3), 421).

52. בענייננו, העלו הצדדים באמצעות באי כוחם את פרטי הסכמותיהם, לפרוטוקול בית המשפט, במועד האישור (15.6.98) והתגרשו זמ"ז שלושה שבועות לאחר אישורו של ההסכם שקיבל תוקף של פס"ד.

משדחיתי את טענת התובעת כי במהלך ניהול המו"מ בין הצדדים לקראת כריתת הסכם הגירושין, לא ידע הנתבע ולא יכול היה לדעת, בעת ההיא (15.6.98) את המועד בו תונפקנה מניות החברות לצבור (ויקון ואופטיבייס), ומשנדחו אחת לאחת טענות התובעת כי התקיימו עילות הטעות, (ס' 14 (א) לחוק החוזים) ההטעיה (ס' 15 לחוק החוזים) העושק (ס' 18 לחוק החוזים) והתרמית (ס' 56 לפקודת הנזיקין) אין אלא לדחות את התביעה, ולהורות, כי הוראותיו השלובות של הסכם הגירושין מיום 15.6.98 תבוצענה לאלתר (לאחר שהגירושין עצמם בוצעו כבר ביום 9.7.98).

53. סוף דבר:

- א. התביעה על כל עתירותיה, נדחית.
- ב. התובעת תשא בהוצאותיו של הנתבע, לרבות בשכ"ט עו"ד בסך של 50,000 ₪, בתוספת מע"מ כחוק. הסכום ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק, מהיום ועד התשלום בפועל.
- ג. המזכירות תסגור את תמ"ש 93474/97 ואת הבש"א אות כולן.
בטל צוו המניעה אשר הוצא בבש"א 4139/99.

ניתן והודע בנוכחות

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בת"א בתוך 45 יום.

ניתן לפרסום ללא שמות הצדדים.

טובה סיון, שופטת

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה